

- Nr 64.

Kungl. Maj:ts proposition angående täckande av brist vid professorn N. H. Nilsson-Ehles institution för ärftlighetsforskning; given Stockholms slott den 10 februari 1922.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, ÖRNE.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Linders anför:
Jämte det 1917 års riksdag anvisade anslag för inrättande av en personlig professur i ärftlighetslära vid universitetet i Lund för professorn Nils Herman Nilsson-Ehle medgav riksdagen på särskild framställning av Kungl. Maj:t (prop. nr 182, skrivelse nr 333) dels att av uppkommande vinst å rörelsen vid Alnarps egendom finge användas ett belopp av högst 73,000 kronor till uppförande å egendomen tillhörig mark av en institutionsbyggnad med nödig utrustning för professorn Nilsson-Ehles ärftlighetsforskning, med rätt för Kungl. Maj:t att, i den mån så funnes erforderligt, härtill förskottsvis av tillgängliga

statsmedel anvisa nödigt belopp mot ersättande av framdeles inflytande vinstmedel från nämnda egendom, *dels* ock att årligen från institutionens trädande i verksamhet finge för bestridande av utgifter vid den samma av Alnarps egendoms medel utgå ett belopp av högst 3,500 kronor.

Vidare har 1919 års riksdag med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgivit (prop. nr 27, skrivelse nr 156) *dels* att av uppkommande vinst å rörelsen vid Alnarps egendom finge användas ett belopp av högst 8,650 kronor till uppförande å egendomen tillhörig mark av en för professorn Nilsson-Ehles institution för ärftlighetsforskning avsedd lada, med rätt för Kungl. Maj:t att, i den mån så funnes erforderligt, härtill förskottsvis av tillgängliga statsmedel anvisa nödigt belopp mot ersättande av framdeles inflytande vinstmedel från nämnda egendom, *dels* ock att för bestridande av utgifter vid nämnda institution finge av Alnarps egendoms medel utgå under år 1919 högst 7,000 kronor och därefter årligen högst 6,000 kronor.

I skrivelse den 9 juni 1921 har nu nämnda instituts styrelse under åberopande av en av professorn Nilsson-Ehle i ämnet gjord framställning anført, att sistnämnda belopp under 1920 på grund av stegrade utgifter för dyrtidstillägg åt institutionens fasta biträde, för arbete och för uppvärmning visat sig otillräckligt och överskridits med sammanlagt 3,128 kronor 16 öre.

Professorn Nilsson-Ehle har i sin berörda framställning uttalat, att det icke skulle hava varit möjligt att hålla utgifterna inom ramen för det för ändamålet tillgängliga beloppet utan en högst väsentlig inskränkning i den ursprungliga planen för ifrågavarande försöksverksamhet såväl vad beträffade det vetenskapliga forskningsarbetet, som ock ifråga om den praktiska växtförädlingen och försökens användande i undervisningens tjänst för studerande i Lund och vid Alnarp. Han har jämväl framhållit behovet av ökade medel för 1921 och kommande år.

Institutets styrelse har betonat vikten av att den av professorn Nilsson-Ehle påbörjade förädlingsverksamheten fortsättes enligt uppgjord plan. För sådant ändamål har styrelsen ansett det årliga anslagsbeloppet böra höjas till 10,000 kronor. Styrelsen har hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes av Alnarps egendoms avkastning anvisa *dels* till täckande av under 1920 uppkommen brist vid professorn Nilsson-Ehles institution för ärftlighetsforskning ett belopp av 3,128 kronor 16 öre och *dels* till bestridande av utgifterna vid sagda institution för 1921 och framdeles ett belopp av 10,000 kronor årligen.

I ärendet hava infordrade utlåtanden avgivits den 2 augusti 1921 av statskontoret och den 17 september 1921 av lantbruksstyrelsen.

Statskontoret har förklarat sig anse, att den brist, som uppkommit 1920 och beräknades för 1921, borde efter inhämtande av riksdagens medgivande täckas av från Alnarps egendom inflytande medel samt vidare anført.

Vad anginge frågan om höjande av det för institutionen avsedda anslaget från 6,000 till 10,000 kronor, syntes det statskontoret visserligen kunna ifrågasättas, om icke höjningen med hänsyn till numera inträffat prisfall skulle kunna något begränsas, men ansåge sig likväl statskontoret, med hänsyn till vad i ärendet anförts rörande bedrivandet av försöksverksamheten vid institutionen, icke böra framställa något förslag i detta hänseende. Det förhöjda understöd, som kunde komma att beviljas, syntes böra utgå från och med 1922.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande anført följande.

Styrelsen ansåge ifrågavarande forskningsverksamhet vara av sådan betydelse, att någon inskränkning däri ej borde ske. En avsevärd del av omkostnaderna för verksamheten eller cirka 3,000 kronor avsåge ersättning för dagsverken, vilka enligt vad lantbruksstyrelsen inhämtat utgjordes av Alnarps egendom samt debiterades, vad mansdagsverken beträffade, till det vid nämnda egendom bokförda medelpriset för dylika dagsverken och för kvinnlig arbetskraft till självkostnadspris. Emot denna anordning syntes intet vara att invända. Enligt vad lantbruksstyrelsen kunnat finna, vore samarbetet mellan Alnarps egendom och berörda försöksverksamhet således lämpligt anordnat. Då emellertid den brist, som uppstått under 1920, endast uppginge till 3,128 kronor 16 öre och det med hänsyn till stigande penningvärde syntes antagligt, att utgifterna för ifrågavarande försöksverksamhet för kommande år skulle kunna hållas inom samma gränser som under 1920, funne styrelsen sig böra instämma i statskontorets förslag, dock vad 1922 och följande år beträffade endast i så måtto, att styrelsen tillstyrkte, att under varje år högst 9,000 kronor av från Alnarps egendom inflytande medel finge tagas i anspråk för ifrågavarande ändamål.

Institutets styrelse har vid framställningen fogat ett utdrag ur Alnarps egendoms räkenskaper för 1920 avseende ärfthlighetsinstitutionens konto. Senare har från styrelsen infordrats liknande utdrag för 1921. Dessa utdrag utvisa, att egendomens utgifter för institutionen utgjort:

	1920	1921
Avlöning till biträde inklusive dyrtidstillägg	kr. 3,201.91	2,570.70
Omkostnad för skötsel av försöksjorden kr. 3,263.73	5,634.05	
efter avdrag av värdet å skörd » 1,247.76 »	2,015.97	1,193.05
Elektrisk energi	» 180.30	162.60
Bränsle	» 2,950.00	1,645.00
Frakter, inventarier, byggnadsunderhåll och gödsel »	779.98	673.53

eller alltså nettoutgifter för institutionen kr. 9,128.16 9,492.83.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 1 saml. 54 häft. (Nr 63—64.)

Till jämförelse härmed må återgivas följande beräkningar, som lågo till grund för anslagen vid 1917 och 1919 års riksdagar.

	1917	1919
Avlöning till fast biträde	kr. 1,200	2,200
Omkostnad för skötsel av försöksjorden	» 1,100	1,800
Underhåll av byggnader	» 300	500
Uppvärmning och belysning	» 600	2,000
Diverse utgifter	» 300	500
Summa kr.	3,500	7,000.

Såsom förut angivits har anslaget utgjort 7,000 kronor endast för 1919 men därefter 6,000 kronor årligen.

Från Alnarps egendom har erhållits denna beräkning för 1922.

Avlöning till biträde inklusive dyrtidstillägg	kr. 2,400
Arbetskostnad	» 4,900
Uppvärmning och belysning	» 1,550
Underhåll av byggnader	» 300
Diverse utgifter	» 150

Summa kr. 9,300.

Departements
chefen.

Under framhållande av värdet av professorn Nilsson-Ehles vid ifrågavarande institution bedrivna forskningsarbete tillstyrker jag, att 1920 och 1921 uppkommen brist täckes på sätt myndigheterna föreslagit.

Vad angår beloppet av anslaget för innevarande och kommande år, så framgår av räkenskapsutdragen, att överskridandet orsakats av höjda arbets- och bränslepris. Med hänsyn till nedgången av dessa pris torde ett anslag av högst 8,000 kronor bliva från och med i år tillräckligt. Det synes mig lämpligen böra få ankomma å Kungl. Maj:t att årligen fastställa anslaget inom nämnda maximibelopp.

Anslaget torde såsom hittills kunna anvisas att utgå av Alnarps egendoms medel. Vid fastställande av stat för denna egendom för 1922 har Kungl. Maj:t beräknat vinsten för samma år till 23,000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

dels att för bestridande av utgifter vid professorn Nils Herman Nilsson-Ehles institution för ärtflichetsforskning må av Alnarps egendoms avkastning årligen från och med 1922 utgå efter Kungl. Maj:ts bestämmande intill 8,000 kronor,

dels ock att av samma egendoms avkastning må användas 6,620

kronor 99 öre till täckande av den brist, som för berörda institution uppkommit under 1920 och 1921.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Rune Thygesen.
